

Farkında değiliz ama başkanlık sistemi çöktü

16 Nisan Salı 2019 21:55

31 Mart yerel yönetim seçimlerinden sonra CHP artık muhalefetteki bir parti değildir...

31 Mart yerel yönetim seçimlerinden sonra CHP artık muhalefetteki bir parti değildir. Cumhurbaşkanı Erdoğan, yerel yönetimlerin yetki sınırları bağlamında iktidarı CHP'li yerel yöneticilerle paylaşacak. **"Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi"** çöktü.

Bu yazı 2 Nisan'da yazıldı. Yayımlatmak için mazbata sorununun çözüme kavuşturulması beklendi. Şu sıralarda sorun henüz çölmüş değil. Fakat sonuç ne olursa olsun, 31 Mart yerel yönetim seçimlerinin sonucuna ilişkin aşağıdaki değerlendirme değişmez.

***

1. Devletin istatistik kurumu TÜİK'in verilerine göre Türkiye'nin toplam nüfusu 82 milyon 3 bin 882 kişi.

İyi Parti ile güçbirliği yapan CHP'nin belediye başkanlığını kazandığı illerin toplam nüfusu 40 milyon 44 bin 366 kişi.

CHP'nin belediye başkanlığını kazandığı illerin nüfusunun Türkiye'nin toplam nüfusuna oranı yüzde 48,83.

Türkiye'nin toplam GSYH'si 31 Aralık 2017 itibarıyla 3 trilyon 106 milyar 536 milyon 751 bin TL.

CHP'nin belediye başkanlığını kazandığı illerin GSYH'ye yaptığı katkı 1 trilyon 943 milyar 239 bin 657 bin TL.

CHP'nin belediye başkanlığını kazandığı illerin GSYH'ye yaptığı katkının oransal payı yüzde 62,55.

Bu sonuçlara göre, Türkiye'nin toplam nüfusunun yüzde 48,83'ünü CHP'li belediye başkanları yönetecek. Nüfusun geriye kalan yüzde 51,17'sini üç parti AKP'li, MHP'li ve HDP'li belediye başkanları paylaşıyor.

Yine, GSYH'nin üç aşağı beş yukarı yüzde 62'sini CHP'li belediye başkanlarının yönettiği iller yaratacak. GSYH'nin geriye kalan yüzde 38'ini üç parti AKP'li, MHP'li ve HDP'li belediye başkanlarının yönettiği iller paylaşıyor.

Partilerüstü milli savunma, diplomasi ve güvenlik alanları dışarıda bırakılırsa, bu tablo devleti yarı yarıya yönetmek demektir.

CHP'li belediye başkanları yalnız kendilerine oy verenlere değil, kentte yaşayan herkese altyapı, refah, ve hizmet sağlayacaklar.

Halk en son ne zaman CHP'ye böylesi bir şans tanıdı? CHP artık muhalefetteki bir parti değildir.

***

2. Yasama organı, AKP'nin iktidara geldiği 2002 Kasım seçimlerinden bu yana, 1 Mart tezkeresinin reddedilmesi olayı dışında hemen her zaman AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan neyi işaret etmişse onu yaptı.

Mecliste çoğunluğu oluşturan AKP milletvekilleri "Elinizi kaldırın" denilince kaldıracak, "İndirin" denince indirecek denli lidere sadakât gösterdiler. Liderin tek seçici olduğu koşullarda başka türlü davranılması mümkün değildir.

Yasama organı, yürütme organını denetlemede de liderin işaretine göre hareket etti.

Yargı erki önceleri FETÖ'cüler aracılığıyla, daha sonra FETÖ'cülerin tasfiyesi sürecinde yapılan atamalarla denetim altına alındı.

Yargının hal-i pür melalini, yalnızca AKP genel Başkanı'nın açtığı hakaret davalarında verilen kararlar açıklamaya yeter.

Hal böyleyken, AKP Genel Başkanı Erdoğan, yasama ve yargı erklerinin yürütme erkinin görevini yapmasına engel olduğunu savunarak, 16 Nisan 2017'de halk oylamasıyla "cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi"ne geçilmesini sağladı.

Bu sistemde yasama büsbütün sembolik bir görünüm kazanırken, yargı erki de yüksek yargı organlarına yapılan atamalara ilişkin yeni düzenlemelerle cumhurbaşkanına bağlandı.

24 Haziran 2018'de AKP Genel Başkanı Erdoğan, "cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi"nin cumhurbaşkanı oldu.

31 Mart yerel seçimlerinden sonra ortaya çıkan tabloyu yukarıda aktardık.

31 Mart seçimleri her ne kadar yerel seçim olsa da, seçilen yerel yöneticiler altyapı, refah ve hizmet üretmekle yükümlüdürler.

Halk bu yükümlülüklerin yarısından fazlasını CHP'li yerel yöneticilerin uhdesine vermiş olduğuna göre, Cumhurbaşkanı Erdoğan, en azından yerel yönetimlerin yetki sınırları çerçevesinde iktidarı CHP'li yerel yöneticilerle paylaşacak.

Başka bir deyişle, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın seçilen CHP'li yerel yöneticiler için kullandığı "topal ördek" metaforu başka bir içerik kazandı. Kendi partisiyle bile iktidar paylaşmaktan hoşlanmayan Erdoğan, şimdi sık sık rakip partinin kapısını çalacak.

Bu durum "cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi"nin, hem de karşısında ciddi bir muhalefet olmadan, halkın oylarıyla iki yıldan da kısa bir süre içinde işlemez hale getirildiğini gösterir.

***

3. Günümüzde siyaset yapmak pahalı iştir.

Hele hele iktidar olma siyaseti yapmak çok çok büyük kaynak gerektirir.

Büyük olması da yetmez, sürekli olması gerekir.

Böylesi kaynak, ne denli zengin olursa olsun bireylerin varlığını aşar, yalnızca kamuda bulunur.

Belediyeler bu açıdan önemlidir.

İstanbul'un Türkiye'nin GSYH'si içindeki payı yüzde 30'un üstünde.

Yani milli gelirin 900 milyar liralık bölümünü İstanbul yalnız başına yaratıyor.

Her yıl milli gelirin 900 milyarı üzerinde söz sahibi olan İstanbul'un Büyükşehir Belediyesi'nin önemi kat kat fazla.

AKP, 31 Mart yerel seçiminden sonra bu kaynağın kenarına düştü.

Bu durum, AKP için, sonun başlangıcı etkisi yaratabilecek denli ciddidir.

“İstanbul'u kazanan Türkiye'yi kazanır” sözünün arkasındaki gerçek bu.

Halk, oylarıyla Büyükşehir Belediye Başkanı olarak seçtiği halde, CHP adayı Ekrem İmamoğlu'na mazbata verilmemesi için o kadar çabaladığının birincil nedeni de bu.

Ne çare ki, kartopu aşağı doğru yuvarlandıkça büyür.

Mazbata almasına engel çıkarmaya çabalamak, seçilmiş Belediye Başkanı'nı daha da güçlendirdi.

Seçim yenilenirse daha fazla oyla kazanması yüksek olasılık.

Yenilginin şokundan kurtulamayan AKP'nin adayı Binali Yıldırım kamuoyu önünde görünmüyorken, İmamoğlu halen her gün seçim mitingleri yapıyor.

***

Son söz olarak şunu söyleyebiliriz:

Liberal kanadın CHP içindeki hareketliliğinin seçimlerden sonra daha da arttığı gözleniyor. Seçim başarısından kendilerine bir keramet atfediyor olabilirler.

Ama hayır! Tek keramet, AKP'nin, “sıcak para” dedikleri uluslararası mali sermaye ile elbirliği yaparak Türkiye'yi üretimden düşürmesindedir. Halkın zekâsının maddesi var.

CHP'li belediye başkanlarının ne yapıp ne yapmayacağını bilemeyiz. Ancak her yurttaş gibi yönetme feraseti ve becerisi beklemek hakkımız.

Tamam; seçim sonuçları yüzde 50'cilik siyasetini mahkum etti; ama milli birliğe burun kıvırmaya da prim vermedi.

Zaman birleştirmek, büyütme, yaratma, üretme zamanı...

Dikkatle izleyeceğiz.

Hasan Bögün

Odatv.com

Farkında değiliz ama başkanlık sistemi çöktü

arşiv

İletişim

Haber Merkezi: 0 216 449 32 00

Faks: 0 216 449 32 00

Mail: info@odatv.com

İletişim

Künye

Gizlilik Sözleşmesi ve Koşullar

Mobil Uygulamalar

Reklam

Reklam: 0 216 449 32 00

reklam@odatv.com

© 2021, Oda TV. Tüm haklar saklıdır.

ANA SAYFA

YAZARLAR

VİDEO

FOTO GALERİ

ARŞİV

KATEGORİLER

